

Чи не кожна презентація тих чи інших можливостей України за її межами – це не тільки й не стільки презентація країни, конкретної галузі чи сфери, скільки чергова можливість: «звернути годинники» з трендами у світі по тій чи іншій темі, запропонувати щось «своє», здивувати чимось партнерів та поспілкуватись з фахівцями. Тобто, кожна виставка, ярмарок, діловий форум й так далі - це: ретельна підготовка офіційних представників та учасників з України, максимальна зібраність на виставковому майданчику та отримання максимального результату.

До, жаль, вищевказане за роки української Незалежності так й не стало системою а участь у тому чи іншому заході за межами країни так й залишилось можливістю просто поїхати за кордон, особливо для чиновництва країни. Й, хоч українські організатори до XXXIII Міжнародної виставки-агросалону «Земля Годувальниця 2006» таки зуміли переформувати презентацію України, наприклад, домоглись участі представників Мінагропрому України у діловому семінарі, чого раніше ніколи не було – чи не кожна презентація України, є - черговою втратою можливостей. Саме про це й піде мова у матеріалі нижче, який було підготовлено у 2006 році та публікується вперше...

Про участь України у виставці «Земля годувальниця - 2006» (інформація, аналіз та пропозиції)

З 24 по 29 серпня 2006 року в Чеських Будйовицях відбулась чергова сільськогосподарська виставка «Земля годувальниця». За своїм значенням XXXIII Агросалон, як ще називають цю виставку, є одним з найбільших виставкових сільськогосподарських форумів в Чеській Республіці після, аналогічної за суттю, виставки «ТехАгро», що раз на два роки проводиться у відомому виставковому комплексі ВАТ «Виставки Брно» на Моравії (розташована на Сході Чеської Республіки).

Цього року експонати виставки «Земля годувальниця» була розміщені на 4 986 м² закритої площі та 14 458 м² відкритих майданчиків. Крім того 3 663 м² було відведено для проведення презентаційно-політико-бізнесових міроприємств.

Загалом у роботі виставки прийняли участь - 467 фірм, організацій та інституцій; з того: 362 учасників та 105 співучасників. Іноземних учасників на виставці представляли 31 суб'єкт безпосередньо та 49 філіалів і дилерських центрів іноземних фірм, що мають представництва в Чеській Республіці. Відвідувачі могли ознайомитись із досягненнями АПК таких країн, як: Австрія, Англія, Білорусія, Бельгія, Італія, Нідерланди, Норвегія, Польща, Росія, Словаччина, Словенія, США, Франція, ФРН, Угорщина, Україна, Швеція та Японія.

Визначним є те, що вже вдруге у роботі виставки «Земля годувальниця», в якості учасника, взяла участь Україна. Як і в минулому році виставку «Земля годувальниця» було включено до переліку виставок Міністерства аграрної політики, участь у якій фінансується з Державного Бюджету України. Це дозволило учасникам та представникам аграрного сектору України взяти участь у роботі однієї з найпрестижніших виставок, що проводиться в країнах Європейського Союзу. Ініціаторами участі українських агропромислових фірм та підприємств у роботі виставки виступили: українсько-чеська інформаційно-аналітична служба (UCIAS) та Івано-Франківський державний центр науково-технічної і економічної інформації (ЦНТЕІ).

Організатором з української сторони виступило Міністерство аграрної політики України, Розпорядником - ЦНТЕІ. Офіційну делегацію України на виставку «Земля Годувальниця - 2006» очолював Мельник С.І. - заступник міністра Мінагрополітики України.

Експозиція України займала 91 м² закритої площі, в павільйоні, та 130 м² на відкритому майданчику. Українську експозицію цього року представляли 30 господарюючих, у сільському господарстві, суб'єктів України, що на 5 учасників більше, ніж у 2005 році. Серед учасників виставки були представлені: ТОВ «Білоцерківмаз», ТОВ «НВФ Аеромех», ТОВ «Агромаш-ІФ», ДП ВО «Карпати», Івано-Франківську обласне державне об'єднання спиртової та лікєро-горілкової промисловості (ОДОСП), ВАТ «Івано-Франківськторф» та інші.

Крім того, у роботі виставки, в якості відвідувачів, прийняли участь майже 40 представників агропромислового комплексу України.

Вперше, в офіційну програму виставки «Земля годувальниця» було включено масове міроприємство, яке організовувала українська сторона. Так, в перший день роботи виставки було проведено семінар: «**Україна аграрна: шляхи інтеграції до ЄС**» за участю членів офіційної делегації Мінагрополітики України, керівника відділу закордонного протоколу та пропаганди Міністерства землеробства Чеської Республіки, Тимчасового Повіреного України в Чеській Республіці, представників Торгово-економічної місії України в Чеській Республіці, українських та чеських підприємців. Семінар був інформаційно корисним, з точки зору досвіду Чеської Республіки, яка недавно пройшла шлях: від кандидата до члена ЄС та готова поділитись надбаним досвідом і, особливо, в сільському господарстві з Україною.

В рамках роботи виставки було організовано та проведено ділову зустріч між членами офіційної делегації України на чолі з Мельником С.І. - заступником міністра Мінагрополітики України та Яном Велебою - Президентом Аграрної палати Чеської Республіки. Сторони домовились про подальшу співпрацю.

В рамках української експозиції було проведено цілий ряд ділових зустрічей та переговорів, зокрема, з представниками:

- фірми **JIHOSPOL a.s.**, які представили екологічно чистий продукт **AMALGEROL**, що активно та всебічно використовується аграріями в країнах Європейського Союзу та може бути рекомендований і до широкого застосування в сільськогосподарській галузі України;

- **Agroexpo CZ group**, які презентували свої можливості щодо будівництва та експлуатації свинокомплексів по вирощуванню свиней та переробці м'яса. На запрошення Головки В., Ректора Харківської державної зооветеринарної академії, керівники Agroexpo CZ group відвідують Україну із службовим візитом з метою вивчення можливостей та доцільності інвестування у тваринницьку галузь України;

- **MACH DRŮBEŽ a.s.**, які презентували виробничий процес інкубаторного вирощування одноденних курчат. На запрошення керівництва фірми MACH DRŮBEŽ a.s., члени офіційної делегації України на чолі з Микитюком Д.М. – директором Департаменту ринків тваринництва Мінагрополітики України, відвідали виробництво фірми MACH DRŮBEŽ a.s. та провели переговори щодо можливостей і доцільності інвестування в аналогічну галузь України.

Цього року українська експозиція була забезпечена засобами комунікації (Інтернет, мобільний зв'язок тощо), що давало організаторам та адміністраторам можливість оперативного пошуку необхідної інформації для учасників та відвідувачів. Крім того, українська експозиція (на відміну від 2005 р.) була суттєво краще забезпечена інформаційно-рекламними та аналітичними матеріалами про АПК України та учасників виставки. Український стенд вперше було оснащено широкоекранним телевізором та відео програвачем, що дозволило, практично, упродовж усієї виставки демонструвати кіно та відео ролики про Україну. Це безперечно додало іміджу стендам з України та суттєво «оживило» весь павільйон.

Відродно, що роботу української експозиції на виставці було «прикрашено» виступом невеличкого колективу української художньої самодіяльності – ВІА «Пороги», що було в рамках національних традицій на таких заходах.

Позитивним є і залучення, з метою висвітлення участі українських учасників, до роботи на виставці «Земля годувальниця-2006» спеціального кореспондента державного українського телеканалу «УТ-1».

Однак участь України у виставці «Земля годувальниця-2006» могла бути повнішою, ефективнішою та кориснішою.

Головним недоліком можна вважати фактор часу, коли рішення про участь у виставці приймається в I-му чи навіть II-му кварталі, а тендер, що визначає Розпорядника, проводиться влітку того ж таки року, коли й сама виставка. І це тоді, коли останній термін подання Заявок на участь у виставці «Земля годувальниця» – 31 січня року, в якому має відбутись, власне, саме міроприємство. Тому, через несвоєчасну подачу Заявки до Виставкому про участь у виставці українських учасників не вдалося організувати: День України, цілий ряд зустрічей із представниками: Спілки фермерів, Союзу переробників сільгосппродукції, цілим рядом фірм та інституцій з Чеської Республіки.

Така ситуація унеможливує добре підготуватись до участі у виставці, достатньо ефективно прорекламувати її та, відповідно залучити бажаючих чи, навіть чітко визначити мету участі у

такому агро форумі. При цьому, така ситуація має місце уже другий рік поспіль. І якщо минулорічну участь України (у цій виставці) можна характеризувати, як «виставка невикористаних можливостей» то цьогорічна українська експозиція (хоч і була суттєво оновлена, а участь доповнена семінаром та рядом ділових зустрічей) була позбавлена мети.

На нашу думку організувати, проплатити та облаштувати «місце зустрічі» для учасників та відвідувачів, яким і є кожна виставка, сьогодні недостатньо. Тим більше, коли роботі на виставці, її кожного учасника з України, передуює подолання візових формальностей, вирішення транспортно-митних питань, врахування мовних нюансів тощо.

Роль Мінагрополітики України - Організатора участі українського АПК у роботі виставки не може бути зведена до підготовки Розпорядження Кабінету Міністрів України і Наказу по Міністерству та організації Тендеру щодо виставки! Усе ідеологічне забезпечення виставки: мета, завдання, політика участі у виставці, перелік учасників тощо, повинно залишатись за Організатором, а не Розпорядником коштів, як це мало місце при підготовці цьогорічної участі України у виставці «Земля годувальниця». Тому: підбір, аналіз та підготовка інформаційних, статистичних, аналітичних рекламних ті інших матеріалів і даних, як про АПК в цілому, так і про Міністерством, зокрема, мусять залишатись за останнім.

Однозначно, що вищевказаний підхід до підготовки та участі України у подібній виставці, по суті справи може бути проігнорований, якщо мова йде про виставку-ярмарку чи ярмарок взагалі (які так популярні у країнах СНД).

Недоліком української експозиції виставки треба визнати й відсутність інформаційних та статистичних матеріалів, особливо на стендах: чеською чи англійською мовами (офіційні мови виставки). Практично, майже усі українські стенди містили інформацію тільки на українській мові.

Місце, завдання та роль Торгово-економічної місії та інших офіційних державних інституцій, які перебувають у складі Посольства України в Чеській Республіці, при організації подібного роду заходів не може зводитись до суто дипломатично-допоміжної чи інспекторсько-спостережної, як це має місце уже другий рік поспіль, ролі.

Недостатньо активною треба визнати роботу українського Організатора та Розпорядника по залученню до підготовки та участі у роботі міжнародної виставки цілого ряду учасників сільськогосподарського ринку України. Найважливішими серед таких є представники:

- галузей агропромислового комплексу України;
- підвідомчих організацій Мінагрополітики України;
- недержавних професійних та галузевих (чи міжгалузевих) об'єднань (союзи, спілки, об'єднання тощо);
- науково-дослідних інституцій АПК;
- засобів масової інформації та спеціалізованих видань, які висвітлюють роботу АПК України.

Саме відсутність на виставці більше представників вищевказаних інституцій України не дозволили, в повному об'ємі, задовольнити інтерес до української експозиції з боку відвідувачів, спеціалістів та потенційних інвесторів, які бажали дізнатись якнайбільше про Україну та її агропромисловий потенціал.

Виходячи з вищевказаного вважаємо за доцільне звернути увагу таке:

1. Організатору участі українських фірм у виставці «Земля годувальниця» - Мінагрополітики, Розпоряднику коштів (суб'єкт, що виграв тендер на організацію та реалізацію української експозиції) чи/та Виконавцю (Виконавцям) необхідно:

- у визначені терміни (тобто вчасно!) подавати Заявку на участь у виставці;
- активно приймати участь у формуванні офіційної Програми роботи виставки, з метою якнайповніше прийняти участь у офіційних заходах та інших важливих міроприємствах, які заплановано здійснити в ході роботи виставки;
- включити до Програми роботи виставки та організовувати День України, семінари, конференції, форуми та інші масові заходи в рамках виставки та/чи української експозиції.

2. Варто дуже чітко визначити мету участі українських учасників та завдання Організатора - Мінагрополітики у роботі виставки. Саме Міністерство може і повинно виступити не тільки

формальним замовником, але й поставити конкретні завдання Розпоряднику та/чи Виконавцю. Роль же Розпорядника необхідно піднести до ролі Виконавця мети та завдання Організатора, а не лише, фактично, розпорядника державних коштів та «звітувача» по них.

3. Зважити на доцільність, в рамках виставки, здійснювати презентації окремих галузей українського АПК, наприклад: спирт України, цукор України, кондитерська промисловість України тощо, з організацією зустрічей та переговорів із бізнесменами, зацікавленими інституціями та потенційними партнерами. Для цього, Організатору доцільно заздалегідь з'ясувати, шляхом статистично-маркетингового моніторингу, інтерес потенційних партнерів та покупців до тієї чи іншої галузі, теми чи продукції з України.

4. Організувати в павільйоні української експозиції інформаційний інтернет-центр, який обладнати комп'ютерами, Інтернетом та оргтехнікою. Тут фахівці Мінагрополітики, Організатори, представники галузей АПК чи підприємств-учасників із України матимуть можливість оперативно віднайти необхідну інформацію та відповісти на запитання зацікавленому відвідувачу експозиції чи учаснику ділової зустрічі (переговорів) про український аграрний ринок, чим задовільнити інтерес таких.

5. Доцільно також переглянути практику формування офіційної делегації України для участі у роботі виставки. Доцільно сформувати робочу групу з фахівців Міністерства, представників галузей, суб'єктів АПК тощо на чолі з представником Організатора-замовника (тобто Мінагрополітики). При цьому покриття витрат по службових відрядженнях здійснювати лише для представників Організатора.

6. Виходячи з того, що у роботі виставки «Земля Годувальниця», в якості учасників чи відвідувачів, беруть участь українські громадяни, було б доцільно організувати ряд спільних заходів. Це і зустрічі з керівниками в Посольстві, Торгово-економічній місії та Консульстві України в Чеській Республіці, і зустрічі з керівником та членами офіційної делегації України на виставці, і участь у семінарах та конференціях, екскурсійних програмах тощо.

7. Визначити роль Торгово-економічній місії України, особливо, на етапі підготовки до виставки та організації зустрічей і переговорів, що відбуватимуться в рамках виставки між представниками українського АПК та зацікавленими інституціями країни-організатора виставки. Роль та можливості Торгово-економічній місії у цих питаннях беззаперечна.

8. Врахувати, що друковані матеріали, буклети, реклама, тощо та особливо плакати і стенди, які призначаються для розміщення та роздачі на виставці повинні бути виготовлені і на чеській та/чи англійській мовах.

9. Варто звернути увагу на міжнародну виставку сільськогосподарської техніки «ТехАгро», яка проводиться раз на два роки у відомому виставковому комплексі в м. Брно. Інтерес саме до цього агро форуму, активність та популярність якого з року в рік росте, пов'язано й з тим, що саме на цю виставку поступово переміщується «центр уваги» до сільськогосподарської техніки та аграрного бізнесу Центральної та Східної Європи взагалі. На підтвердження цього наведемо окремі дані. Так, в 2006 році вказана виставка розміщувалась на площі 55 036 м² (в 2004 році – 42 663). У роботі виставки прийняли участь - 708 фірм (в 2004 році – 535), організацій та інституцій, в т.ч. іноземні учасники виставки – 636 суб'єктів із 19 країн (в 2004 році – 15). За 5 днів роботи з експонатами виставки ознайомились 78 370 відвідувачів (в 2004 році – 60 000), а роботу виставки висвітлювали 287 (в 2004 році - 238), тільки акредитованих, кореспондентів.

Саме з урахуванням вищевказаного можливо суттєво покращити рейтинг участі України у виставкових заходах в Чеській Республіці та значно підвищити інтерес до АПК України. Такий підхід організатора - Міністерства аграрної політики України дозволить гідно презентувати аграрні досягнення та можливості України і якнайшвидше наблизити вимоги ЄС до українських стандартів, що практично допоможе українському аграрному бізнесу.

Українсько-чеська інформаційно-аналітична служба (UCIAS)

Підготував Ключівський Ю.,
керівник UCIAS